

עיריית ראשון-לציון

מינהל איכות הסביבה

נוהל עבודת פקיד יערות בעיריית ראשון לציון

תוכן העניינים:

1. מבוא
2. מטרה
3. הגדרות
4. הליך הטיפול בבקשה לכריתה/העתקה
5. בקשה לכריתת/העתקת עץ
6. הליך בחינת הבקשה והנפקת רישיון כריתה
7. נהלי עבודה בשלבי התכנון ובקשה להיתר בניה
8. נהלי עבודה פנים ארגוניים – קבלת תכנית לתיאום הנדסי
9. נהל הגשת תכנית שנתית לבקרת המטה הארצי
10. נהל טיפול בעצים בהיבטים בטיחותיים/ פגיעה בתשתיות

מבוא

חשיבותם הקריטית של העצים הבוגרים בחיינו אינה מוטלת בספק. העצים משפיעים בראש ובראשונה מבחינה אקלימית ומקטינים את איי החום העירוניים, מפחיתים את זיהום האוויר ע"י סינון חלקיקים מעשירים את האטמוספירה המידית בחמצן, קולטים פחמן דו חמצני, מסייעים בניתוב הנגר העילי שומרים על המגוון הביולוגי בעיר, מפחיתים את מטרדי הרעש, ממסכים חזיתות ותורמים לדיוקן הרחוב ולאסתטיקה הכללית.

שני חוקים שומרים על העצים הבוגרים בישראל :

1. פקודת היערות : מגדיר מהו עץ בוגר וקובע כי כל פעולה של כריתה או העתקה של עץ בוגר מחויבת ברישיון מטעם פקיד היערות.

בחוק נקבע כי פקיד היערות בבואו לתת רישיון לכריתה של עץ בוגר, לא ייתן רישיון אלא לאחר ששקל את תכלית הבקשה, ואת מצבו, גילו, נדירותו, מידותיו, מיקומו וערכו הנופי סביבתי, אקולוגי והיסטורי של העץ ונוכח כי לא ניתן לשמרו במקומו או להעתיקו. רישיון יינתן כאמור רק לאחר שנחה דעתו כי במקום העץ יינטעו עצים אחרים מסוג, מספר ואיכות כפי שייקבע. כמו כן, בבואו לתת רישיון העתקה על פקיד היערות לקבוע תנאים להעברה שיש בהם כדי להבטיח את צמצום הפגיעה בעץ הבוגר במהלך ההעתקה.

2. חוק התכנון והבניה - ב"נוהל תנאי הסף להגשת תכנית" של מנהל התכנון נקבע (על פי נספח 6) שיש חובה להגיש סקר עצים מלא כחלק מתנאי הסף להגשת תכנית למוסד התכנון (ללא קשר לגודלה ובתנאי שמכילה יותר מ 5 עצים בוגרים). בנוסף, סעיף 83 ג' לחוק קובע כי :

* כל תכנית מפורטת שיש מכוחה להוציא היתר ושטחה 35 דונם ומעלה ומכילה 50 עצים בוגרים ומעלה מחייבת היוועצות מוקדמת עם פקיד היערות בטרם תוגש למוסד התכנון.

* מוסד התכנון בבואו לאשר את התוכנית, יהיה חייב לבחון את הצורך בשמירה על העצים הבוגרים המסומנים תוך שימת דגש על מכלול השיקולים התכנוניים בין אם התכנית מחויבת בהיוועצות מקדמית עם פקיד היערות, ובמידה ואינה עונה על חובת ההיוועצות ישקול מוסד התכנון את שיקולי העצים בעצמו תוך עיון בסקר העצים המצורף. המשמעות היא כי עוד בשלב אישור התוכנית יובא עניינם של העצים הבוגרים כשיקול למתן אישור לתוכנית הבנייה.

2. מטרת הנוהל

מטרת הנוהל להטמיע וליישם את ערך השמירה על עצים במסגרת הרשות המקומית ולהגדיר את תהליכי התכנון, העבודה והממשק עם פקיד היערות העירוני, בינו ובין גורמי חוץ בינו ובין הגורמים הפנים ארגוניים.

3. הגדרות

הרשות :	עיריית ראשון לציון.
פקיד היערות:	מי שהוסמך על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר להעניק רישיונות כריתה והעתקה לפי סעיף 15 לפקודת היערות ולפי סעיף 83ג' לחוק התכנון והבניה, בכל השטחים בתחום המוניציפלי של הרשות המקומית, לרבות בכל השצ"פים [שטח ציבורי פתוח], ושפ"פים [שטח פרטי פתוח], השדרות והחצרות בשטח הבנוי בתחום שיפוטה של הרשות.
מומחה:	אגרונום, אקולוג, הנדסאי או אדריכל נוף שתחום עיסוקו העיקרי הוא עצים.
מפקח עצים:	עובד מחלקת גנים ונוף, בעל תעודת גוזם מוסמך האחראי על טיפול בעצי הרחוב.
מפקח גינון:	עובד מחלקת גנים ונוף האחראי על טיפולם ואחזקתם הגננית של השטחים הציבוריים כולל העצים שבאזור אחריותו.
אילן מוגן:	עץ זית, עץ חרוב או אילן המוגן לפי צו כאמור בסעיף 14 של פקודת היערות.
עץ בוגר:	עץ שגובהו שני מטרים לפחות מעל פני הקרקע, וקוטר גזעו, הנמדד בגובה 130 סנטימטרים מעל פני הקרקע הוא 10 סנטימטרים לפחות, ולעניין עץ בוגר במגרש שייעודו בתכנית בת-תוקף הוא מגורים – קוטר גזעו 20 סנטימטרים לפחות.
כריתה:	חיתוך הגזע המרכזי של אילן מוגן או עץ בוגר בלא הותרת בדים, וכן כל פעולה הגורמת או העלולה לגרום למותו של אילן מוגן או עץ בוגר, לרבות ריסוס, הרעלה, הסרת קליפת העץ, שריפת העץ, חיתוך שורשיו או בנייה בתוך תחום קוטר צמרתו או עקירה, למעט עקירה במהלך העתקה.
העתקה:	עקירה של אילן מוגן או עץ בוגר משורשו ונטיעתו במקום אחר באופן שיבטיח את המשך צמיחתו, העתקה תבוצע במלוא הנוף או לאחר גיזום של ענפים משניים, על פי המפורט בתנאי הרישיון ובמפרט.
גיזום:	התערבות בגידולו הטבעי של האילן באמצעות דילול, הסחה או הקצרת ענפים בכדי להתאים את האילן לסביבתו, לחזק את שלד העץ, לשפר את פריחתו, לחזק את שלד העץ או להסיר חלקים פגועים או יבשים. עבודת הגיזום נעשית ע"י אדם בעל תעודת גוזם מומחה מטעם משרד החקלאות.
בעלי השטח: ערבות:	המחזיקים בקרקע כחוק. פקיד היערות רשאי להתנות את מתן רישיון הכריתה או העתקה בקבלת ערבות למימוש תנאי הרישיון.
ערך חליפי:	אילן מוגן או עץ בוגר – שוויו של אילן מוגן או עץ בוגר נקבע בין השאר, על פי מינו, גילו, נדירותו, מידותיו, מיקומו, ערכו הנופי, הסביבתי, האקולוגי וההיסטורי.
נטיעה חלופית:	נטיעת עץ/עצים ע"י המבקש ועל חשבונו במקום עץ שאושרה כריתתו בהתאם לערכו של העץ שנכרת.

4. הליך הטיפול בבקשה לכריתה/ העתקה (למעט בבקשות הקשורות להיתרי בניה).

1. בקשה לרישיון כריתה או העתקה של עץ (להלן – הבקשה), תוגש על ידי בעל הקרקע לעניין עץ המצוי בשטחו או ע"י הרשות המקומית.
2. את הבקשה יגיש בעל הקרקע או מיזופה כוח מטעמו. יש לבדוק כי צורפו מסמכים המעידים על זיקתו של המבקש לקרקע או כתב ייפוי כוח.
3. הבקשה תוגש על גבי טופס מספר 1 – "בקשה לרישיון בלבד". (נספח 1).
4. על אף האמור סעיפים 1 ו-2, בקשה לעניין עץ הנטוע בקרקע שהיא רכוש משותף בבית משותף, כהגדרתם בסעיף 52 לחוק המקרקעין, תוגש במשותף על ידי כל בעלי הדירות באותו בית משותף, ויכול שתוגש על ידי הנציגות אם התקיים אחד מאלה:
  - א. טרם הגשת הבקשה פרסמה הנציגות במקום בולט לעין ברכוש המשותף הודעה על כוונתה לעשות כן, וחלפו 30 ימים מבלי שאף אחד מבעלי הדירות התנגד לבקשה.
  - ב. אם יש צורך דחוף במיוחד בהגשת הבקשה מנימוקים שיפורטו בה, אף בלא פרסום לפי פסקה (1) ובלבד שעם הגשת הבקשה פרסמה הנציגות במקום בולט לעין ברכוש המשותף הודעה על הגשתה.
  - ג. התקבלה החלטה על הגשת הבקשה באסיפה הכללית של בעלי הדירות.
  - ד. על אף האמור בסעיף 4 לעיל, בקשה לעניין עץ הנטוע בקרקע שהיא רכוש משותף בבית משותף, כהגדרתם בסעיף 52 לחוק המקרקעין, הנלווית לבקשה להיתר בניה במקרקעין, תוגש בהסכמת הרוב הדרוש לביצוע העבודות נשוא היתר הבניה, על פי חוק מקרקעין.
  - ה. הגשת בקשה באמצעות הנציגות כאמור בסעיף 5 ו 4 אינה גורעת מאחריותם לפי כל דין של בעלי הקרקע שבה נטוע העץ בכל עניין הנוגע לכריתת העץ.

5. בקשה לכריתה או העתקת עץ

לצורך בקשה לכריתה או העתקת עץ יש למלא טופס הבקשה לפי פקודת היערות הכולל את הפרטים הבאים (נספח 1):

א. שם העץ, מין, יש לצרף 2 תמונות צבעוניות דיגיטאליות לכל עץ (תמונת כללית ותמונת תקריב) התמונות יועברו בדואר אלקטרוני כאשר גודל הקבצים הכולל לא יעלה על 5MB.

ב. הסיבות לבקשה ואסמכתאות לאימותן:

1. במידה וסיבת הכריתה/העתקה הינה סיבה בריאותית – יש לצרף אישור רופא מומחה (לדוגמא: מומחה אלרגיות).
2. במידה והסיבות לבקשה לכריתה הינן סיבות בטיחותיות יש להגיש נימוק מקצועי מפורט לגורם הבטיחותי ולמידת הסכנה שהעץ גורם.
3. במידה וסיבת הבקשה היא בניה או פיתוח תוגש הבקשה בהסכמת הרוב הדרוש לביצוע העבודות נשוא היתר הבניה, על פי חוק מקרקעין.
4. במידה והסיבה היא אחרת יש לצרף הסבר ואסמכתאות לפי העניין, לדוגמא: מין פולש, נטיעה זמנית, ועוד.
5. ראה פקיד היערות כי הטיפול בבקשה מחייב מידע נוסף, רשאי הוא בכל עת לדרוש מהמבקש פרטים נוספים, בן היתר :
  - א. מפת מדידה עליה מסומנים העצים במגרש האמור.
  - ב. סקר עצים מפורט.
  - ג. חוות דעת מומחה.
  - ד. מפרט טכני להעתקה ערוך בידי מומחה ועוד.

6. הליך בחינת הבקשה והנפקת רישיון כריתה

לצורך בחינת כריתה/העתקת עץ יש להגיש את כל המסמכים הנדרשים ובנוסף למלא טופס בקשה לרישיון כריתה/העתקה לפי פקודת היערות, ראה נספח 1.

פקיד היערות ייתן רישיון לכרות עץ, במידה ומתקיימת אחת או יותר מהסיבות הבאות:
1. העץ מהווה סכנה בטיחותית משמעותית לאדם או לרכוש ולא ניתן למנוע את הסכנה באמצעים סבירים אחרים לרבות העתקת העץ. ראה נספח 4 : נוהל הערכת עצים

מסוכנים.

2. העץ מת או חולה ולא ניתן לשקמו.
3. העץ הוא ממין פולש כמפורט בתוספת לתקנות היערות.
4. העץ ניטע במסגרת נטיעה זמנית כהגדרתה בתקנות היערות.
5. העץ אושר לכריתה במסגרת תכנית שנתית של הרשות המקומית.

א. בכל מקרה אחר, פקיד היערות יבחן את תכלית הבקשה וידרג את ערכו של העץ נשוא הבקשה לפי המאפיינים המנויים להלן, בניקוד של 0-5 לכל מאפיין. פקיד היערות יקבע את ערכו של העץ לפי הניקוד המצטבר של כלל המאפיינים הבאים וישקול את ערכו של העץ אל מול תכלית הבקשה:

1. נדירות העץ.
2. ייחוד העץ.
3. תרומתו הסביבתית של העץ.
4. מצבו הבריאותי של העץ.

ב. החלטה מנומקת של פקיד היערות בבקשה תימסר למבקש בתוך 30 ימים ממועד קבלת כל המסמכים שנדרשו.

ג. רישיון לכריתה או העתקה יינתן על גבי טופס ויכלול את הפרטים הבאים:

1. פרטי מבקש הרישיון
2. פרטי העצים המיועדים לכריתה או העתקה ומיקומם
3. תוקף הרישיון
4. תנאים שעליהם הורה פקיד היערות לצורך מתן רישיון ובכלל זה הודעה לצד שלישי, ערך הנטיעה החלופית במקרה של כריתה, כמות העצים שיינטעו במסגרת הנטיעה החלופית גודלם ומיקומם, והמועד האחרון לביצועה של הנטיעה החלופית, במקרה של תשלום היטל חלף נטיעה - סכום ההיטל הנדרש ודרך חישובו.

ד. רישיון להעתקת עץ יכלול את התנאים הבאים:

1. ביצוע ההעתקה על דרך של העתקה מלאה או העתקה חלקית.
  2. מועד העתקה.
  3. היעד אליו יועתק העץ, בהתאם לכל דין.
  4. ליווי מומחה בהעתקת העץ, אם מצא פקיד היערות כי הדבר נחוץ לשם הבטחת הצלחת ההעתקה,
- לאחר בחינה ואישור כל הקריטריונים הנדרשים יונפק רישיון לביצוע כרית לפי פקודת היערות, דוגמת רישיון כריתה נספח 7.

ה. נטיעה חלופית

החליט פקיד היערות על מתן רישיון כריתה – ייתן הוראות בדבר נטיעה חלופית.

1. החליט פקיד היערות לתת רישיון כריתה או העתקה, והורה על נטיעה חלופית או על ביצוע העתקה רשאי הוא לדרוש ערובה בנקאית בסכום ובתנאים שיורה, ובלבד שגובה הערבות לא יעלה על שווי הנטיעה החלופית או על עלות ביצוע ההעתקה. תוקף הערבות עד תום מועד הנטיעה חלופית או עד להבטחת קליטת העץ המועתק, לפי העניין.

2. החלטה בבקשת כריתה או העתקה תפורסם באתר האינטרנט העירוני ע"י פקיד היערות שנתן את הרישיון במשך 14 ימי עבודה מיום קבלת ההחלטה ותיכנס לתוקף לאחר תום תקופת הפרסום. אתר עיריית ראשון לציון: <http://www.rishonlezion.muni.il>

3. ערעור על החלטת פקיד היערות:

1. על החלטה של פקיד היערות ניתן להגיש ערר לפקיד היערות הממשלתי, בתקופת הפרסום ובטרם כניסת הרישיון לתוקף (14 יום).

2. ערר ניתן להגיש על ידי המבקשים כריתה/ העתקה, הרואים עצמם נפגעים באופן חמור מהחלטה של פקיד היערות העירוני.

3. **טופס ערר** יוגש לפקיד היערות הממשלתי בכתובת trees@moag.gov.il או בטל: 03-9485816 או בפקס 03-9485264 על גבי טופס "ערר על החלטה לגבי רישיון לכריתה/ העתקת אילן/ות מוגן/ים" ויצורפו לו כל המסמכים הנלווים לבקשה המקורית וכן החלטת פקיד היערות העירוני.

4. ערר על החלטת פקיד היערות יידון ע"י פקיד היערות הממשלתי, ככלל, החלטה בערר תינתן בתוך 21 יום מקבלתו.

5. החלטת פקיד יערות ממשלתי בערר תשלח למגיש הערר וליישום לפקיד היערות העירוני של ראשון לציון.

7. נוהלי עבודה בשלבי התכנון וההיתר בניה

א. היועצות עם פקיד היערות בשלב התכנית (סעיף 83' לחוק התו"ב) :

ממשק העבודה מול פקיד היערות מתחלק לשני מסלולים : מסלול התכנון ומסלול הרישוי (היתר בניה). על מנת להקל על הפונים בנושאים אלו להלן פירוט המסלולים :
מסלול התכנון

מסלול זה מתייחס לתכנון תכנית מפורטת שיש מכוחה להוציא היתר. תפקידו של פקיד היערות בנתיב הזה הוא לייעץ למוסד התכנון בבואו לשקול את שיקולי העצים הבוגרים בתחומי התכנית. חוות דעת והמלצת פקיד היערות במסלול זה אינה מהווה את רישיון כריתה בפועל והיא משמשת כחו"ד מומחה למוסד התכנון בעת קבלת החלטה לעניין התכנית.

מתן חוות דעת בהתאם לסעיף 83' לחוק התו"ב

1. על פי סעיף 83' בחוק התכנון והבניה הרי שחלה חובת היועצות עם פקיד היערות בכל תכנית שגודלה עולה על 35 דונם ובה מעל 50 עצים בוגרים המיועדים לכריתה, העתקה או שימור.

על עורך התכנית לקחת בחשבון כי לעיתים מחליט מוסד התכנון, על פי שיקול דעתו, כי על אף שלא חלה חובת התייעצות – הרי שנדרשת אחת כזו.

2. על פי הנחיות מנהל התכנון, אחד מתנאי הסף להגשת תכנית הינה ביצוע של סקר עצים לתכנית. יש לבדוק כי אכן מוגש סקר כזה בעת הגשת התכנית למוסד התכנון.

3. סקר העצים יבוצע על פי נוהל: כללים להכנת סקר עצים המוציאים באתר האינטרנט פקיד היערות במשרד החקלאות ופיתוח הכפר. להלן קישור לכללי הכנת סקר:

http://www.moag.gov.il/agri/subject/lechabek_etz/haganat_ezim_tahaliche_ri_shuy/information_porgram/klalim_seker_ezim.htm

4. את הבקשה לחוות דעת פקיד יערות לתוכנית בשלב התכנון יש להגיש על גבי נספח 9,

5. המסמכים הדרושים לצורך התייעצות וחוות דעת :

- א. תשריט מצב מאושר ומצב מוצע הכולל את סימון העצים בשני המצבים.
- ב. תקנון מוצע לתוכנית (הוראות).
- ג. כל מסמכי סקר העצים.
6. אין לצרף טופס בקשת כריתה/העתקה.
7. אין חובה בהטמעת חישוב הערך החליפי במסמכי הסקר.

בתום התהליך המוגבל ל- 30 יום ממועד קבלת כל המסמכים הנדרשים, פקיד היערות יוציא חוות דעת למוסד התכנון (וייכתב את עורך התכנית) בדבר התייחסותו לעצים הנמצאים בתחומה .

מסלול בקשת כריתה/ העתקת עצים בעת בקשה לקבלת היתר הבניה

מסלול זה מתייחס לשלב תנאים לקבלת היתר בניה בוועדה מקומית של העירייה ובעת בקשה לרישיון כריתה/העתקת עצים בוגרים במגרש המצויים בהתנגשות עם התכנון .

להלן הנחיות לקבלת רישיון כריתה/העתקה בעת בקשה לקבלת היתר בניה

1. בקשה לרישיון כריתה או העתקה של עץ (להלן – הבקשה), תוגש על ידי בעל הקרקע לעניין עץ המצוי בשטחו או ע"י הרשות המקומית או ע"י כל גורם היוזם את קידום התכנית.
2. את הבקשה יגיש בעל הקרקע או מיופה כוח מטעמו. יש לצרף מסמכים המעידים על זיקתו של המבקש לקרקע או כתב ייפוי כוח .
3. הבקשה תוגש על גבי טופס בקשה לרישיון כריתה/העתקה. נספח 1.
4. בקשה לעניין עץ הנטוע בקרקע שהיא רכוש משותף בבית משותף, כהגדרתם בסעיף 52 לחוק המקרקעין, הנלווית לבקשה להיתר בניה במקרקעין, תוגש בהסכמת הרוב הדרוש לביצוע העבודות נשוא היתר הבניה, על פי חוק מקרקעין.
5. הגשת בקשה באמצעות הנציגות כאמור, אינה גורעת מאחריותם לפי כל דין של בעלי הקרקע שבה נטוע העץ בכל עניין הנוגע לכריתת העץ.
6. בכל המגרשים לכל הייעודים יש להגיש סקר עצים מפורט
  - במגרש עד 600 מ"ר או שמצויים בו עד 5 עצים – יש לצרף את שם העץ ומינו 1 ו 2 תמונות צבעוניות דיגיטאליות לכל עץ (תמונת כללית ותמונת תקריב).
  - במגרש מעל 600 מ"ר יש להגיש סקר עצים מלא. הנחיות לביצוע סקר עצים כפי שמופיעים [באתר פקיד היערות שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר](#).
7. במידה ומבוקשת העתקה – על פקיד היערות לבצע תיאום עם מנהל תחום פרויקטים ופיתוח במחלקת גנים ונוף – מנהל איכות הסביבה בעיריית ראשון לציון ולאתר את המקום המדויק כתובת לביצוע הנטיעה ולציין אותה ברישיון העתקה.
8. יש לצרף לבקשה להיתר תכנית פיתוח הכוללת נטיעות עצים בתחום התכנית על מנת לממש את הערך החליפי .
9. החלטה מנומקת של פקיד היערות לבקשה תימסר למבקש תוך 30 יום ממועד קבלת כל המסמכים הנדרשים .
10. רישיון לכריתה או העתקה יינתן על גבי טופס ויכלול את הפרטים הבאים:
  - א. פרטי המבקש.
  - ב. פרטי העצים המיועדים לכריתה או העתקה ומיקומם.
  - ג. תוקף הרישיון.
  - ד. תנאים שעליהם הורה פקיד היערות לצורך מתן רישיון ובכלל זה הודעה לצד שלישי, ערך הנטיעה החלופית במקום כריתה , כמות העצים שיינטעו במסגרת הנטיעה החלופית, גודלם ומיקומם והמועד האחרון לביצועה של הנטיעה החלופית . במקרה של תשלום היטל חלף נטיעה – סכום ההיטל הנדרש ודרך חישובו .
11. רישיון להעתקת עץ יכלול את התנאים הבאים :
  - א. ביצוע העתקה על דרך של העתקה מלאה או העתקה חלקית.
  - ב. מועד העתקה.
  - ג. היעד אליו יועתק העץ בהתאם לכל דין.

- ד. ליווי מומחה בהעתקת העץ, אם מצא פקיד היערות כי הדבר נחוץ לשם הבטחת הצלחת ההעתקה .
11. החליט פקיד היערות על מתן רישיון כריתה - ייתן הוראה בדבר נטיעה חלופית לפי כללי החישוב המקובלים בהנחיות פקיד היערות של משרד החקלאות.
12. החליט פקיד היערות לתת רישיון כריתה או העתקה, והורה על נטיעה חלופית או על ביצוע העתקה, רשאי הוא לדרוש ערובה בנקאית בסכום ובתנאים שיורה, ובלבד שגובה הערבות לא יעלה על שווי הנטיעה החלופית או על עלות ביצוע ההעתקה, תוקף הערבות עד תום מועד הנטיעה חלופית או עד להבטחת קליטת העץ המועתק, לפי העניין. ערבות בנקאית תגבה במשרדי הגזברות בניין בית העירייה ברחוב הכרמל 20 ראשון לציון.
13. החלטה בבקשת כריתה או העתקה תפורסם באתר האינטרנט של פקיד היערות שנתן את הרישיון או באתר משרד החקלאות במשך 14 ימי עבודה מיום קבלת ההחלטה ותיכנס לתוקף לאחר תום תקופת הפרסום.
14. הרואה עצמו נפגע מהחלטת פקיד היערות של עיריית ראשון לציון רשאי להגיש בקשה לדיון מחודש/ עיון חוזר מפקיד היערות הממשלתי. בקשה כזו תוגש עד תום תקופת הפרסום להחלטת פקיד היערות של עיריית ראשון לציון.

8. נהלי עבודה פנים ארגוניים

- א. בכל מצב בו הרשות מקדמת מטעמה עבודות בינוי ופיתוח, החל משיפוץ והתחדשות של מדרכות וכלה בעבודות בנייה בעלי היקף נרחב – בין ע"י אגפי העירייה ישירות ובין ע"י חברות בת עירוניות כחברה הכלכלית מתחייב כחלק מהליך התיאום ההנדסי – אישור של פקיד היערות של העירייה ככל שמצויים עצים בוגרים בתחום העבודות.
- ב. ככל שבתחום העבודות המבוקשות מצויים עצים בוגרים – הרי שחובה להגיש סקר עצים פרטני ומלא לאישורו של פקיד היערות, סקר העצים יכלול כמובן את כל העצים הבוגרים בתחום אתר העבודה וכן 4 מטרים מגבולות אתר העבודה.
- ג. התכנית תוגש תוך סימון מדויק של תוואי העבודה ומרחקי העבודה מעצים, כמו גם יצוין במידה והעבודה כוללת שינוי מפלסי.
- ד. במידה וקיימים עצים בוגרים בשטח העבודה ובגבולותיו, יהיה הקבלן חייב להפקיד ערבות להבטחת שימור העצים, גובה הערבות יקבע ע"י פקיד היערות של העירייה והערבות תופקד בגזברות העירייה.
- ה. לא תחל עבודה ביוזמת הרשות וחברות הבת או כל יזם אחר כל עוד לא נערך תיאום מול פקיד היערות ונתנו הוראות לגבי שימורם של העצים הבוגרים והנחיות לעבודה בקרבת העצים.
- ו. פקיד יערות העירוני לא ינפיק רישיונות כריתה/העתקה לעבודות ביזמות הרשות אלא אם אלו הופיעו בתכנית השנתית ואושרו ע"י פקיד יערות ארצי שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

9. נוהל הגשת תכנית שנתית לבקרת פקיד היערות הארצי

א. מהנדס הרשות יגיש בכל שנה תכנית שנתית (מלאה או חלקית) הכוללת את כל פעילות העירייה וחברותיה הכרוכות בכריתה/העתקה של עצים לפקיד היערות של הרשות אשר יבחן אותה על פי הקריטריונים המפורטים בנהל זה. תכנית זו תיבחן ותאושר ע"י פקיד היערות הארצי במשרד החקלאות ותפורסם לציבור, התוכנית תכלול את כל הפרויקטים המתוכננים של העירייה לאותה שנה (או תקופה) ותכלול את כל העצים הנמצאים בתחום המיועדים לכריתה/העתקה על ידה.

ב. התוכנית השנתית תוגש עד ליום 31 לנובמבר של השנה והשלמות שלה יכול שיוגשו במהלך השנה שלאחריה, את התכנית השנתית יש להגיש לפקיד היערות העירוני באמצעות נספח 2.

ג. במידה ולחצי תכנון וביצוע יביאו לקידום עבודות בינוי ופיתוח שלא נכללו בתכנית השנתית – הרי שניתן להגישם לפקיד היערות הארצי במתכונת של השלמת פרויקטים לתכנית השנתית.

ד. דוחות תקופתיים

1. כחלק בלתי נפרד מעבודתו השוטפת של פקיד היערות העירוני, עליו לדווח אחת לחצי שנה על רישיונות כריתה והעתקה שהונפקו על ידו – כל זאת לפקיד היערות הארצי במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, הדיווח החציוני יוגש באמצעות טופס מספר 3.

2. סיכום הדוחות התקופתיים – כלומר דו"ח שנתי אחד המסכם את כל הכריתות והעתקות שאושרו ברשות יפורסם באתר העירוני לא יאוחר מ-1 למרץ כל שנה ובאתר משרד החקלאות.

10. נוהל טיפול בעצים בהיבטים בטיחותיים/ פגיעה בתשתיות

א. עצים בשטחים פרטיים

1. ככלל האחריות על טיפולם ובדיקתם השוטפת של העצים בשטחים פרטיים חלה על בעלי השטח אשר בשטחם קיימים העצים. העירייה אינה מטפלת ובודקת את העצים הנ"ל.
2. בהתקבל הודעה, בדבר עץ מסוכן בשטח פרטי, ישקול פקיד היערות את הבקשה ובמידה ומדובר בסכנה מידית יורה על כריתה, במידה ולא מדובר בסכנה מידית ועל פי מידות של "נוהל הערכת עצים מסוכנים" ינחה פקיד היערות את בעלי השטח להזמין חוות דעת מומחה נוסף ביחס לשאלה אם העץ מהווה מפגע בטיחותי או סיכון, התשלום באחריות בעלי השטח ועל חשבונם.
3. במידה ובעלי השטח אינם פועלים בהתאם להנחיות, יבהיר להם פקיד היערות כי הרשות תזמין את האגרונום על חשבונה ותחייב את בעלי השטח לתשלום בגין חוות דעת מקצועית זו. זאת בהתאם לחוק העזר ראשון לציון שמירת הסדר והניקיון התשמ"ט 1988: סעיף 13, סעיף 14 וסעיף 111 - "לא קיים אדם את הודעת ראש העירייה או מפקח או ביצע את המפורט בהודעה שלא לפי התנאים הפרטים והאופן המפורטים בה להנחת דעתו של ראש העירייה או המפקח, ראשי ראש העירייה לבצע את המפורט בהודעה ולגבות את הוצאות הביצוע מהאדם או מהאנשים שנמסרה להם ההודעה לפי חוק עזר זה, מכולם יחד או כל אחד לחוד".
4. פקיד היערות יזמין האגרונום לחוות דעת מקצועית באשר למצב בטיחותו של העץ.
5. במידה שהתקבלה החלטה לעקור או לגזום העץ, יפנה פקיד היערות למפקח העצים וזה יפנה אותו לחברת גוזמים אשר יבצעו את הנחיית האגרונום והוא גם ייתן את הערכת המחיר שאותה יש לשלם לעבודה זו.
6. התשלום לקבלן ולאגרונום ישולם בשלב ראשון על ידי מחלקת גנים ונוף ובשלב שני יגבה מבעלי השטח.
7. בגמור האירוע מנהל מח' הפקוח יסגור האירוע וידווח בהתאם כולל מכתב לפונים.

ב. עצים בשטחים ציבוריים

- במידה ומתקבלת הודעה בדבר עץ בשטח הציבורי אשר פוגע בתשתיות הנמצאות בשטח הפרטי ו/או הציבורי תפעל העירייה באופן הבא:
1. במידה שהמפגע נגרם כתוצאה מענפי העץ יפעל מפקח הגינון בהנחיית מפקח עצים לביצוע גיזום ובהתאם להנחיות לעבודה בקרבת עצים.
  2. במידה שהמפגע נגרם כתוצאה משורשי העץ - ישקלו החלופות לפתרון המפגע ע"י מפקח העצים תוך העדפה לפתרון המאפשר שימור העץ. טיפול בשורשי העץ יבוצע בהתאם להנחיות העבודה בסביבת עצים - קווי תשתית תת קרקעית.
  3. במידה שמדובר בפגיעה של שורשי העץ בתשתיות בשטח ציבורי. באחריות מפקח הגינון ביחד עם נציג המחלקה הרלבנטית מאגף ההנדסה/דרכים/ תאגיד המים לאתר את מהות ומקור הבעיה. היה והתברר ששורשי העץ פוגעים בתשתיות, באחריות נציג מחלקת דרכים בתיאום עם מפקח הגינון, מפקח עצים ופקיד היערות העירוני לבחון פתרונות אפשריים לשימור העץ כמענה לבעיה, כל זאת לפני הגשת בקשת כריתה.

4. במידה ולא נמצאה חלופה – יש לקבל רישיון כריתה מפקיד היערות ולנמקה בקשה זו תופיע במסגרת התוכנית השנתית או כהשלמה לתוכנית זו המובאת לאישור פקיד היערות הממשלתי.

ג. דיווח על עץ מסוכן/ עומד ליפול/ענף קורס

במידה וקיימת סכנה מידית לנפילת העץ יפעלו מפקח הגינון/מפקח העצים באופן הבא:

1. ידאג לסגירה וסימון האזור המסוכן.
2. יפתח תיק "אירוע עץ" לצורך מעקב טיפול ויצלם את העץ/המפגע.
3. במידת הצורך יעדכן את פקיד היערות לצורך קבלת אישור כריתה.
4. ידאג לסילוק והסרת מפגע.

במידה שמדובר בסכנה שאינה מידית יפעל באופן הבא:

1. יתעד בצילום את העץ/מפגע.
2. יציע תוכנית לטיפול ושיקום העץ וישלבה בתוכנית העבודה.
3. יעדכן את פקיד היערות.

ד. גיזום עצים הפוגעים בכבלי חשמל – ככל תכנית הגיזום השנתית של חברת חשמל תתואם

עם פקיד היערות העירוני. כריתות עצים המסכנים את הרשת ייבחנו ע"י פקיד היערות

העירוני בהתאם להנחיות ארציות שיופצו ע"י פקיד היערות הארצי במשרד החקלאות.

1. פניות של תושבים: במידה והתושבים פונים לעירייה בדבר פגיעה של עצים פרטיים בכבלי חשמל, יש להנחותם לדווח על כך למוקד 103 של חברת חשמל.

2. פניות מטעם העירייה/תושבים: במידה שהעירייה מזהה עצים ציבוריים הפוגעים בכבלי חשמל, על העירייה לדווח על כך לחברת חשמל באמצעות איש הקשר שהוסמך לכך מהמחלקה.